

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

Tractatus de Sacramentis in genere, de Baptismo, de Confirmatione, de
Eucharistia, de Pœnitentia, de Extrema-Vnctione, de Ordine & de
Matrimonio

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniae Agrippinae, 1671

Art. II. An Episcopus sit ordo distinctus à sacerdotio, vel solu[m] ejus
exte[n]sio & compleme[n]tu[m]?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77185](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77185)

pali nomine & dignitate distinguenda esse, A nempe potestatem Ordinis & potestatem jurisdictionis, quæ regit & gubernat Ecclesiam sibi commissam; à qua, licet inferiori, nomen Episcopi desumptum fuit; nam *hieronymus* idem est atque inspector & curator rei cuiuspiam, & ut ait Hieronymus ipse in cap. 1. Epistola ad Titum, Episcopus est nomen officii, hoc est curationis & gubernationis. Quando ergo verbis in objectione citatis, dixit Episcopos magis consuetudine & ordinatione Ecclesie, quam dispositionis Dominicæ veritate, Presbyteris esse majores, non loquitur de Episcopatu, quantum ad potestatem Ordinis (in ea enim Episcopos esse jure divino Presbyteris superiores, manifestè agnoscitur in cap. 1. Epistola ad Titum, ubi sic ait: Quid facit Episcopus, excepta ordinatione, quod non faciat etiam Presbyter? id est facere possit) sed de potestate jurisdictionis seu regiminis Ecclesie, quam Episcopi habent supra Presbyteros; hanc enim præminetiam jurisdictionis non competere Episcopis jure divino, sed tantum Ecclesiastico, eximavit Hieronymus; idque ex parte verum est, Episcopi enim potestatem jurisdictionis non accipiunt immediate à Christo (sicut potestatem Ordinis & characteris) sed habet ab ipso Summo Pontifice, cuius est eos Ecclesiis præficere, & Dioceses illis assignare ac dividere, prout ad Ecclesie bonum expedire judicaverit. Itaque Hieronymi sententia toto cælo distat ab errore Aërii: nam in primis S. Hieronymus aperte docet, Episcopum esse majorem Presbytero, quantum ad Ordinis potestatem, quod negabat Aërius, ut constat ex Epiphania supra relato. Deinde, quantum ad potestatem jurisdictionis, Aërius non modo negabat jure divino in ea majorem esse Episcopum Presbytero, sed etiam contende-
 C debat, non rectè facere Ecclesiam, quod Episcopos Presbyteris anteponat. At S. Hieronymus, etsi jure divino agnoscere non videatur discrimen inter jurisdictionem Episcopi & Presbyteri, tamen agnoscit hoc ipsum discrimen tanquam legitime, imò & necessarium, ad vitandam schismata, ab Apostolis introductum, initio nascentis Ecclesie, eo scilicet tempore quo cœpit dici in Ecclesia: Ego sum Pauli, ego Apollo, ego autem Cephe.

ARTICULUS II.

An Episcopus sit Ordo distinctus à Sacerdotio, vel solùm ejus extensio & complementum?

20 O stendimus articulo præcedenti contra Hæreticos, Episcopatum esse gradum quandam & dignitatem in Ecclesiastica Hierarchia Sacerdotio sublimiorem, in quo conveniunt omnes Catholici, sed difficultas est & gravis controversia inter Doctores, an sit etiam Ordo distinctus à Sacerdotio, subindeque distinctum à Sacerdotali imprimat characterem, vel solùm sit extensio Sacerdotii, & excellentissimum quoddam ejus complementum? Canonista enim, præter Majores Ordines, & quatuor Minores, duos adhuc admittunt, nempe Episcopatum, & Palmarum, seu primam tonsuram.

Tom. V.

Ex Theologis verò Durandus, Cajetanus, Petrus a Soto, Bellarminus, Valentinus, Martinus, & alii, asserunt Episcopatum esse Ordinem distinctum à Sacerdotio. Oppositum docent omnes fere antiqui Theologi, Magister sententiarum in 4. dist. 24. Littera L. S. Thomas hic quæst. 40. art. 5. Albertus Magnus, D. Bonaventura, Scotus, Richardus, Paludanus, falsò pro contraria sententia citatus, Dominicus Soto, & plures alii. Unde Azorius lib. 3. instit. parag. 1. relatà censurà Hugonis, quòd nullus nisi cæcus & inordinatus dubitet Episcopatum esse Ordinem distinctum, cum singularem à Sacerdotio ordinationem requirat, subdit hæc verba: Certè miror cur sic contra Theologos linguam laxaverit! Cæcus ergo ipsius judicio erit S. Thomas, cæcus S. Bonaventura, cæcus Scotus, Richardus, Albertus, qui sentiant Episcopatum non esse Ordinem. His omnibus adde ex Patribus Societatis Reginaldum, Henricum, Comitolum, Amicum, & alios asserentes Episcopatum non esse Ordinem à Sacerdotio distinctum. Quam sententiam probabiliter censet Suarez tomo 3. in 3. partem disp. 11. sect. 3. parag. solùm posset; eamque novissime amplexus est Illustrissimus Dominus de Mariis, Avenionensis Archiepiscopus, tomo 2. in 3. p. quæst. 40. supplem. art. 5. cap. 3. conclus. 2. ubi docet quod Ordo Episcopalis non differt à Sacerdotio, per hoc quod dum Sacerdos in Episcopum consecratur, imprimatur in anima illius novus character, sed per hoc quod præexistens extenditur & perficitur; subindeque censet Episcopatum non esse Ordinem distinctum à Sacerdotio, sed ipsius Sacerdotii extensionem & complementum.

S. I.

Hæc sententia ut probabilior eligitur.

D ico igitur, Episcopatum non esse Ordinem distinctum à Sacerdotio, sed ipsius Sacerdotii extensionem, & excellentissimum ejus complementum.

21 Probatur primò autoritate Petri Damiani opusc. 6. cap. 15. hæc scribentis: Ad instar septem donorum Spiritus sancti, septem sunt Ordines Ecclesiæ dignitatis. Quod autem in omnibus gradibus adhuc & alij præferantur, ut sunt Patriarche, Archiepiscopi, vel Episcopi, non tam novus Ordo suscipi, quam in eodem Sacerdotio ipsi videntur excellentius sublimari. Quo nihil clarius & expressius in favorem nostræ conclusionis dici potest.

22 Probatur secundo ex Tridentino sess. 23. cap. & can. 2. ubi non nisi septem recenset Ordines, incipiendo à Sacerdotio, ut à supremo, nullà mentione factà Episcopatus: At si consecratio Episcopalis esset Ordo distinctus à Sacerdotio, eique superior, non debuisset Concilium recensendo Ordines, istum prætermittere, nec incipere à Sacerdotio, ut à supremo, sed ab Episcopatu: Ergo Concilium censet, consecrationem Episcopalem non esse Ordinem distinctum à Sacerdotio, sed duntaxat ejus extensionem & complementum.

23 Nec refert quod cap. 4. & can. 6. definiat esse in Ecclesia Hierarchicum ordinem, divinà ordinatione institutum, ad quem præcipue pertinent Episcopi: Nam hic per ordinem Hierarchicum

§ ff 3

Conci.

Concilium non intelligit Sacramentum Ordinis, sed gradum dignitatis, ut constat ex his verbis capituli 4. citati: *Proinde sacrosancta Synodus declarat, præter ceteros Ecclesiasticos gradus, Episcopos, qui in Apostolorum locum successerunt, ad hunc Hierarchicum ordinem præcipue pertinere.*

24 Non valet etiam, si cum aliquibus Recentioribus dicas, ideo à Concilio inter Ordines non numerari Episcopatum, quia est causa ceterorum Ordinum. Nam et si Episcopatus sit causa Ordinum, adhuc debuisset inter Ordines numerari, si sit Ordo diversus à Sacerdotio, distinctumque imprimat characterem; quia cum Ordines distinguantur inter se per diversas habitudines ad Eucharistiam, non solum debuissent numerari Ordines, qui vel ad illam disponunt, vel immediate efficiunt, sed etiam qui ei idoneos ministros præparant. Unde nulla alia probabilis ratio assignari potest cur Concilium recensendo Ordines, Episcopatum omiserit, & à supremo incepterit, nisi quia existimavit, Episcopatum non esse ordinem distinctum à Sacerdotio, sed ejus extensionem, & complementum.

25 Probatum tertio ratione D. Thomæ: Tota Ordinum distinctio sumitur penes habitudinem quam dicunt ad Eucharistiam, ad quam ut ad finem ordinantur, ut constat in sacerdotio, Diaconatu & Subdiaconatu, & quatuor Minoribus: Sed Episcopatus non aliam dicit habitudinem ad Eucharistiam, præter eam quam importat Sacerdotium; non enim potest eam magis consecrare Episcopus, quam simplex Sacerdos: Ergo Episcopatus non est ordo distinctus à Sacerdotio.

26 Respondent Adversarij, negando Minorem: Episcopatus enim (inquiunt) eici habitudinem aliquam indirectam ad Eucharistiam, quam non dicit Sacerdotium; siquidem præter potestatem consecrandi Eucharistiam, in qua convenit cum Sacerdotio, habet virtutem illam transfundendi in alios, & ad consecrandum & ordinandum ministros Eucharistiae: unde per habitudinem illam indirectam, in ratione specialis Ordinis, à Sacerdotio distincti, constituitur.

27 Verum ex hac solutione & doctrina manifestè sequitur, Episcopatum esse Ordinem inferiorem Sacerdotio, & ipso ignobiliorem; habitudo enim indirecta ad Eucharistiam, seu potestas consecrandi illius ministros, minus perfecta est, habitudine directa ad illam, siue potestate ipsam consecrandi, quæ nihil datur præstantius & divinius in ordine supernaturali: Ergo si per habitudinem indirectam ad Eucharistiam, Episcopatus constituitur in ratione specialis Ordinis, distincti à Sacerdotio, manifestum est ipsum esse Ordinem Sacerdotio inferiorem.

28 Probatum quartò ratione Paludani, quam sub hac forma proponit P. Baronijs in libro Apologetico pro Ordine Prædicatorum lib. 2. sect. 1. par. 3. Si Episcopatus esset ordo specie distinctus à Sacerdotio, vel illi esset par & æqualis, vel superior, vel minor: Pares esse repugnat, ex illa lege quæ diversæ rerum essentia minus possint esse æqualis perfectionis, quæ diversi numeri pares, quorum tota ratio in æqualitate constat. Nec superior esse potest character Episcopalis Sacerdotali, cum potestas in corpus Christi naturale, propria Sacerdotio, præter potestatem in corpus mysticum, quam Episcopatus addit. Inferiorem verò esse minime convenit, cum Episcopatus sit quasi apex Sacerdotij, & Episcopus supremum Sacerdotij gradum occu-

pet: Ergo Episcopatus non est Ordo distinctus à Sacerdotio.

Probatum quinto ex inconvenienti quod sequitur ex adversa sententia. Si enim Episcopatus esset Ordo distinctus à Sacerdotio, & distinctum illi adderet characterem, posset valde valide, quamvis illicita, sicut qui ante Diaconatum ordinaretur Sacerdos, verus esset sacerdos, ut colligitur ex capite *Tue littere*, de Clerico per saltum ordinato. Ex quo ulterius sequeretur quod sicut Subdiaconus qui per saltum, non per missio Ordine Diaconatus, esset ordinatus sacerdos, posset omnia munia Diaconi validè exercere, eo quod superior Ordo virtute contineret reliquos inferiores; ita Diaconus, qui non per missio Sacerdotio, consecraretur Episcopus, ob eandem rationem, validè posset omnia munia Sacerdotalia exercere, subindeque consecrare corpus Christi & à peccatis absolvere, quantum non esset Sacerdos, quod absurdum est.

Nec valet quod dicunt Adversarij, ut vim hujus argumenti infringant, quod licet Episcopatus sit superior Sacerdotio, sicut Sacerdotium aliis Ordinibus diversa tamen ratione; Sacerdotium enim eminenter continet inferiores Ordines, Episcopatus verò non est superior Sacerdotio eo quod eminenter illud continet, sed quia præter potestatem Sacerdotij, quam intrinsecè formaliter, & essentialiter includit, addit etiam potestatem conferendi Ordines, & Sacramentum Confirmationis: ex qua differentia (inquunt) oritur, quod licet si Sacerdotium non per missio Diaconatu conferretur, validè collatum esset, Episcopatus tamen collatus ei qui non esset Sacerdos, foret irritus. Non valet, inquam, hæc responsio; si enim Episcopatus sit Ordo realiter distinctus à Sacerdotio, specie differt ab illo: Sed una species non includit formaliter alteram, licet eam possit continere virtualiter vel eminenter, ut patet inductione: Ergo si Episcopatus sit Ordo realiter distinctus à Sacerdotio, non potest formaliter illud continere, sed virtualiter tantum vel eminenter, sicut Sacerdotium eminenter continet inferiores Ordines, subindeque rati & validi erit Episcopus, collatus non per missio Sacerdotio, sicut & ipsum Sacerdotium, non per missio Ordine Diaconatus collatum, validum est.

Dices: Licet potestas absolventi à peccatis distinguatur realiter à potestate consecrans corpus Christi, si tamen non præmissa potestas consecrandi conferretur, rata non esset, nec valida: Ergo ex eo quod Episcopatus sit Ordo realiter distinctus à Sacerdotio, non recte inferitur, illum posse valide conferri, non per missio Sacerdotio.

Verum hæc instantia magis confirmat quam infirmat rationem nostram: unde eo enim potestas absolventi nulla est, nec præmissa potestate consecrandi, quia non est character, sed characteris extensio & complementum intrinsecum: Ergo si è contra potestas Episcopalis sit character distinctus realiter à characteris Sacerdotali, non vero ejus extensio & complementum, consecratio Episcopalis erit rata & valida, etiam non præmissio Sacerdotio.

Demum suaderi potest conclusio hoc discipulo si verum est in naturalibus hoc axioma: *Non sunt multiplicitas entia a se invicem distincta a priori verum erit in supernaturalibus, cum gra-*

ria magis abhorreat à superfluo, quam natura, & ne dicamus Deum plures actiones supra naturam producere, quam sint necessariae ad effectum quem intendit: Sed Episcopus potest munia Episcopalia exercere, puta conferre Sacramentum Confirmationis, & Ordinis, per characterem Sacerdotalem, ut habet adiunctum modum aliquem physicum & supernaturalem, quo completur, & ad munia illa extenditur, ut patebit ex solutione objectionum; & constat exemplo characteris Sacerdotalis, qui se extendit ad corpus Christi mysticum, & potestatem recipit absolvendi à peccatis, absque novo characteris additione, per hoc solum quod modum aliquem supernaturalem recipiat; alioquin tot essent admittendi characteres, quot sunt actiones supernaturales & hierarchicae, quae à Sacerdote vel Episcopo exercentur; & sic alius daretur character ad consecrandum corpus Christi, alius ad baptizandum, alius ad coniungendum, alius ad conferendum Sacramentum Extremae Unctionis, alius ad absolvendum à peccatis; quod nullus Theologorum dixit: Ergo &c.

§. II.

Solvuntur objectiones.

32 **O**bjicies primo: Consecratio Episcopi est Sacramentum, subindeque sub aliqua ex seipsum ejus speciebus continetur. Sed non potest ad aliam speciem Sacramenti pertinere, quam Ordinem: Ergo est Ordo distinctus à Sacerdotio. Major in qua est difficultas probatur primo ex SS. Patribus, qui dum loquuntur de consecratione Episcopi, ipsam appellant Sacramentum. Nam S. Leo Epist. 81. ordinationem Pauli & Barnabae, quae fuerunt consecrati Episcopi Act. 13. benedictioni Sacramentum vocat. Et Gregorius lib. 4. in primi Regum cap. 5. unctionem ejus qui in culmine ponitur, Sacramentum esse asserit.

Secundo probatur eadem Major: Si Ordinatio Episcopalis non sit Sacramentum, non possumus ex Scripturis aperte probare, Ordinem esse Sacramentum; loca enim Scripturae, ex quibus id probant Catholici (nimirum 1. ad Timoth. 4. Noli negligere gratiam quae est in te &c. cum impositione manuum Presbyterij, & 2. ad Timoth. 1. Admoneo te ut resuscites gratiam Dei, quae est in te per impositionem manuum mearum) intelliguntur de Ordinatione Episcopali, quia agunt de ordinatione Timothei, qui fuit Episcopus à Paulo ordinatus, ut docent omnes Interpretes.

Tertio probatur ratione: Consecratio Episcopalis causat gratiam, ut constat duplici Apostoli testimonio, jam citato: Ergo est verum Sacramentum.

33 Respondeo negando Majorem, & ad primam ejus probationem dico, SS. Patres citatos vel loqui de ordinatione & unctione, quae non solum Episcopalis, sed etiam Sacerdotalis est; vel si loquantur de consecratione & unctione solum Episcopali, eam vocant Sacramentum, quia est complementum Sacramenti, nempe Sacerdotij.

34 Ad secundam nego sequelam; sufficit enim quod Episcopatus sit complementum intrinsecum Sacramenti Ordinis, ut ex Scripturis in quibus est sermo de ipso, colligamus Ordinem esse verum Sacramentum; quandoquidem impossibile est quod Ordo compleatur in ratione Sacramenti, per Episcopatum, nisi Ordo sit Sacramentum.

Ad tertiam responderet Soto, negando Ante-

cedens, existimat enim per consecrationem Episcopalem non conferri gratiam; quia gratia, inquit, in Sacramento Ordinis, non conferitur ad illa officia exercenda quae spectant ad jurisdictionem & gubernationem corporis mystici, sed ad illa tantum quae pertinent ad potestatem Ordinis Sacramentalis, quae scilicet ordinantur ad consecrationem corporis Christi: Consecratio vero Episcopalis ordinatur solum ad gubernationem corporis mystici, non vero ad consecrationem Corporis Christi.

Verum haec solutio & doctrina repugnat SS. Patribus asserentibus in consecratione Episcopali conferri gratiam: Anacletus enim Epist. 2. cap. 1. de unctione Episcoporum sic loquitur: *Omnis sanctificatio constat in Spiritu sancto, cuius virtus invisibilis sancto Chrismati est permixta. Quibus verbis significat, Episcopos sanctificari per unctionem Chrismaticam, quae consecrantur.* Ambrosius de dignitate Sacerdotali cap. 5. *Si gratiam (inquit) non accepisti, quomodo Episcopus fieri potuisti? Et paulo inferius: Quis dat Episcopalem gratiam; Deus, an homo? Respondes sine dubio Deus, sed tamen per hominem dat Deus.* Theodoretus etiam lib. 4. Ecclesiasticae Historiae cap. 23. de Moyse Anachoreta in Episcopum consecrando, haec ait: *Vbi vidit Lucium sibi manum imponere velle: Absit, inquit, ut tua manus me consecret: nam tua invocatione Spiritus sancti gratia in neminem descendit.* Demum S. Thomas 1. ad Timoth. 4. lect. 4. dicit impositionem manuum quae Timotheus ordinatus est Episcopus, significasse collationem gratiae. Et 2. ad Timoth. 1. lect. 1. loquens etiam de Ordinatione Timothei, ait ipsi fuisse datam gratiam Spiritus sancti in impositione manuum.

Confirmatur Tridentinum sess. 23. can. 4. sic habet: *Si quis dixerit, per sacram ordinationem non spiritum sanctum, ac proinde frustra Episcopos dicere, Accipe spiritum sanctum &c. anathema sit.* Atqui ex usu Ecclesiae, in ordinatione Episcoporum haec eadem verba proferuntur: Ergo in illa confertur gratia. Et certe mirum esset quod in ordinatione Exorcistae vel Ostiarii conferretur gratia, & non in consecratione Episcopi: liquidem eligitur Episcopus ad officium multo excellentius: Episcopum enim oportet iudicare, interpretari, consecrare, ordinare, offerre, baptizare, & confirmare, ut habetur in Pontificali. Ut ergo haec debite & recte praestet, opus est ut in consecratione, & congrua potestate, & abundanti gratiae thesauro diletur. Unde

Ad argumentum respondeo, concessio Antecedente, negando Consequentiam, ut enim consecratio Episcopalis causet gratiam, non requiritur necessario quod sit Sacramentum, sed sufficit quod sit excellentissimum quoddam complementum Sacramenti, scilicet Sacerdotij; ut patet in ceremonia illa quae confertur Sacerdoti jam ordinato potestas ad absolvendum à peccatis, per impositionem manuum Episcopi, & verba illa, *Accipe spiritum sanctum &c.* licet enim tunc Sacerdoti nova gratia conferatur, tamen ceremonia illa non est Sacramentum distinctum à consecratione Sacerdotali, quae fit in contactu calicis, in quo character Sacerdotalis imprimitur, sed tantum complementum & extensio Sacerdotij in ordine ad actum, corpus Christi mysticum respicientem, nempe absolutionem à peccatis. Idem cum proportionem de consecratione Episcopali dicendum

cendum est, ut magis constabit ex dicendis in solutione objectionis sequentis.

38 Obijciatur ergo secundo: Consecratio Episcopalis confert characterem distinctum ab eo, qui imprimitur in collatione Sacerdotij: Ergo est Ordo distinctus à Sacerdotio. Consequentia patet, ubi enim sunt diversi characteres, non possunt non esse distincti Ordines, cum Ordo sit signaculum quo character seu spiritualis potestas confertur. Antecedens verò probatur: In consecratione Episcopali nova datur potestas confirmandi, & Ordines conferendi: Ergo per illam imprimitur novus character, cum nomine characteris nihil aliud intelligatur, quam spiritualis potestas exercendi actus aliquos supernaturales & hierarchicos, quales sunt confirmare, & Ordines conferre.

39 Respondeo negando Antecedens consecratio enim Episcopalis non confert novum characterem, sed duntaxat characterem Sacerdotalem complet & extendit, causando in eo novum modum realem & physicum quem antea non habebat, ratione cuius extenditur ad ministrandum & conficiendum duo alia Sacramenta, quæ non potest simplex Sacerdos, saltem ex vi præcisæ suæ ordinationis, ministrare vel conficere: Est autem modus ille indelebilis, sicut ipse character. Quod potest explicari exemplo supra adducto potestatis physicæ ad absolvendum a peccatis, quam recipit Sacerdos in sua ordinatione; hæc enim non habet rationem characteris, sed modi realis intrinseci & physici, characterem Sacerdotalem, in contactu calicis antea impressum, extendentis ad corpus Christi mysticum, sive ad ipsius membra instrumentaliter physice mundanda à peccatis. Quare Episcopatus nihil aliud est præter Sacerdotium perfectum, & sicut puer & vir perfectus in æo differunt, quod puer in ratione hominis sit imperfectus, nec vim habeat gignendi sibi simile; vir autem in ratione hominis sit perfectus, & alios possit generare; ita etiam simplex Sacerdos suo modo est imperfectus, nec potest alios Sacerdotes spiritualiter gignere vel consecrare; Episcopus autem id potest.

ARTICULUS III.

Utrum necessario requirantur tres Episcopi ad unius consecrationem, adeo ut summus Pontifex in eo dispensare non possit?

40 Dico primò, omnino certum est, saltem ex constitutione Ecclesiæ, requiri ad minus tres Episcopos, ut unus consecratur. Patet tum ex praxi Ecclesiæ, tum ex concilio Carthaginensi 4. cap. 2. ubi sic dicitur: Episcopus cum ordinatur, duo Episcopi ponant & teneant Evangeliorum codicem super caput & cervicem eius, & uno super eum fundente benedictionem, reliqui omnes Episcopi qui adsunt, manibus suis caput ejus tangant. Hunc sensum Chrysostomus, Oecumenius, Theodoretus, Theophilactus, & alij SS. Patres explicant verba illa Apostoli 1. ad Timoth. 4. cum impositione manuum Presbyterij, id est ceteris Seniorum, seu Episcoporum, qui manus supra consecrandum imponunt.

41 Confirmatur ex facto Apostolorum, nam ut refert Anacletus Epist. 2. Jacobus primus Hiero-

solymorum Episcopus, ordinatus fuit à Petro, altero Jacobo, & Joanne, ejus ordinationi assistentibus & cooperantibus, quo facto factum (inquit Pontifex) dederunt successores suis non minus quam à tribus Episcopis, reliqui qui emendationem præbentibus, nullatenus Episcopi ordinantur. Unde Damascius Papa Epist. 4. ut probet illud Concilium Episcopos, qui ab uno tantum à Episcopo consecrati erant, non posse ullum munus Episcopali lide obire, subdit: Quod enim Episcopus, non minus quam à tribus sunt ordinati Episcopi, cum pater. Item Joannes III. in Epistola ad Episcopos Germaniæ, & Galliæ: Omnia queque (inquit) magna Concilia assensum, cum non esse Episcopum, minus quam à tribus Episcopis, auctoritate etiam Metropolitanis fuerit factus. Et Concilium Regense cap. 10. ait, Canones definire irritam esse ordinationem Episcoporum, quam pauciores quam tres Episcopi faciunt.

Dices Canone 17. Apostolum dicitur, Episcopum debere à duobus vel tribus ordinari: Ergo tres non sunt necessarij.

Respondeo, hoc ita intelligendum esse, quid Episcopus debeat ordinari à duobus vel tribus, præter ipsum Metropolitanum, qui præsumptimè necessario debere adesse; atque ita Episcopum à tribus ad minus ordinari debere.

Dico secundo, Probabilius est, non posse ex dispensatione Summi Pontificis, unum Episcopum alium consecrare. Est contra Vazquez, Cunningham, Amicum, & alios Recentiores.

Probatur: Non potest Summus Pontifex dispensare in his quæ sunt de jure divino, sive ex Christi institutione: Sed ex Christi institutione habemus, quod consecratio Episcopii fieri debeat non minus quam à tribus Episcopis: Ergo in hoc Summus Pontifex dispensare nequit. Major constat. Minor verò probatur primò ex Epistola Aniceti Papæ ad Episcopos Galliæ cap. 1. ubi potius quam retulit verba Anacleti dicentis in Epistola 2. decretali Hierosolymorum primum Episcopum, beatum Jacobum, qui iustus dicebatur, à Petro, Jacobo, & Joanne Apostolis, fuisse ordinatum, ista subiungit: Si autem non minus quam à tribus Apostolis, tantus fuit ordinatus Episcopus, patet profecto, eos formam, INSTITUTE DOMINI, tradidisse, non minus quam à tribus Episcopis, Episcopum ordinari debere. Ubi expressè dicitur, Apostolos hanc formam ordinandi Episcopum, non minus quam per tres alios, nobis tradidisse ex institutione Domini sive Christi.

Probatur secundo eadem Minor ratione destruyente præcipuum fundamentum doctrinæ Adversariorum: Si tres Episcopi ex statuto solum Ecclesiæ, non verò etiam ex Christi institutione, requirerentur ad consecrationem alterius, maxime quia, ut ipsi contendunt, præter unum, alij duo, solum ad testimonium ordinantur, requiruntur tanquam assistentes, ne videlicet tyrannica utitur Episcopi auctoritas, aliquid contra fidem Ecclesiæ teneat: Sed falsum est quod ex tribus Episcopis concurrentibus ad consecrationem quarti, duo ut testes solum, & non etiam ut consecrantes concurrant; alij enim non debent simul cum ordinante ea facere in quibus ex Patrum sententia, consecratio Episcopii essentialiter consistit, nimirum manus imponere capiti ordinandi; & dicere Accipe spiritum sanctum & c. sicut faciunt, sed tantum sua præsentia huic ordinationi adesse: Ergo &c.

Contra istam conclusionem obijciatur primò 1.